

Friedman IR-X: огляд і IR-гід

Alisa Lafoks

Зміст

Коротко	1
Що таке Friedman IR-X	2
Як я його використовую	3
Мої враження	3
Кому IR-X може не зайти	4
IR-бібліотека	4
Часті запитання	7

Коротко

Friedman IR-X особливо корисний, коли треба швидко записати драйвову гітару так, щоб вона стала на місце в міксі. Це не магія, а передбачуваний робочий тракт: поставити ручки приблизно посередині, вибрати IR, який пасує, і грати.

Він, мабуть, не потрібен, якщо тобі в процесорах подобається саме глибоке редагування: віртуальні amps, scenes, складні signal chains, багато варіантів мікрофонів і купа параметрів. І якщо ти не розумієш, навіщо тобі саме лампи, IR-X теж навряд чи потрібен. Для такого workflow логічніші Quad Cortex, Tone Master Pro або plugins. IR-X — це менше меню і більше прямої реакції під пальцями.

Що таке Friedman IR-X

Friedman IR-X — двоканальний повністю ламповий преамп із вбудованою cabinet simulation. Усередині дві лампи 12AX7; Friedman заявляє анодну напругу 200 В. Це не декоративна лампа для маркетингу і не типовий starved-plate підхід дешевших лампових педалей: за відчуттям і поведінкою IR-X ближчий до нормального преампа підсилювача. Voicing і схемний підхід тут Friedman, з того самого світу підсилювачів, які Дейв Фрідман робить для гітаристів уже понад 20 років.

Два канали, два характери

Channel 1 — від clean до легкого edge of breakup. Трипозиційний BRIGHT switch формує верх: вимкнений — тепліший звук, увімкнений — більш знайомий Friedman bite.

Channel 2 — high-gain територія. Від класичного rock crunch до сучасного metal saturation. TIGHT switch збирає низ для точніших palm-muted партій.

BOOST — додатковий gain поверх будь-якого каналу. Для соло або коли партії просто потрібно більше push.

Архітектура

До SEND jack IR-X працює як ламповий преамп із двома каналами, 3-band EQ і перемикачами BRIGHT/TIGHT.

Після RETURN jack сигнал іде через 96 kHz power amp simulation, де PRESENCE і THUMP формують відчуття power amp, а далі — через cabinet/microphone simulation.

Між SEND і RETURN можна поставити ефекти. Також можна використовувати IR-X тільки як преамп: SEND в amp return або зовнішній power amp, а вже звідти в cabinet. Зворотний сценарій теж працює: зовнішній преамп у RETURN, якщо потрібна тільки power amp і cabinet секція IR-X.

Використання

IR-X можна використовувати замість підсилювача в кількох сценаріях:

- **Студія** — balanced output прямо в audio interface. Можна писати дві доріжки одночасно: BALANCED OUT з IR і SEND без cabinet section, щоб потім обробити преамп іншим IR у DAW.
- **Live** — BALANCED OUT у front of house, SEND в amp return або power amp на сцені. Стабільний FОН sound і звичний моніторинг через cabinet.
- **Practice** — headphone output. Той самий преамп і cabinet section без гучного кабінету.
- **Pedalboard** — поміщається на педалборд і може замінити amp.

Cabinet Simulation

12 Friedman cabinet IRs. На кожному каналі 3 IR slots. Можна завантажувати власні WAV-файли (44.1–96 kHz) через USB.

IR section можна вимкнути: IR-X можна використовувати як ламповий преамп із зовнішнім power amp і реальним cabinet або з зовнішніми IR processors.

Пресети

128 MIDI-programmable presets. Кожен зберігає channel, boost status, FX loop status і вибір IR для каналу. PRESENCE і THUMP налаштовуються через Friedman Editor.

IR-X добре реагує на ручку volume на гітарі: прибираєш гучність — overdrive відступає в чистіший звук. Саме за це Friedman мені й подобається.

Як я його використовую

Мій основний setup простий:

гітара → Tube Screamer за потреби → IR-X → audio interface → DAW.

Найчастіше я пишу готовий сигнал з IR прямо в interface. Якщо хочеться залишити більше свободи на потім, можна взяти сигнал без cabinet section і вже в DAW прогнати його через інший IR.^[1]

Іноді використовую IR-X тільки як power amp sim + cab sim для інших преампів: зовнішній преамп у RETURN, далі BALANCED OUT в interface або FОН. А іноді — просто як лампову педаль перед іншим трактом. У такому режимі він відчувається, як люблять казати кляті маркетологи, як маленький Marshall на стероїдах: не універсальний процесор, а характерна залізняка з зрозумілою атакою і перегрузом.

Якщо потрібен реальний guitar cabinet, після IR-X усе одно потрібен amp return або окремий power amp.^[2]

Мої враження

У мене також є Quad Cortex і Fender Tone Master Pro. Обидва процесори хороші, до звуку особливих претензій немає. Але під пальцями вони відчуються по-різному. На Tone Master Pro різниця з IR-X усе ж помітна: звук хороший, але грається трохи механічніше. А от на Quad Cortex різницю я вже майже не відчуваю, особливо якщо patch нормально зібраний. Можливо, я щось собі накручую — не виключаю. Але через IR-X мені все одно грати приємніше.

Коли слухаєш запис соло-гітари окремо, чесно, різниці не чути. У порівнянні були треки: IR-X, Quad Cortex, plugins. Без підказки майже неможливо зрозуміти, де що. І, думаю, це радше плюс, ніж проблема. Сучасні процесори моделюють багато: harmonics, power-supply sag,

навіть взаємодію gain stages. У blind comparisons різниця вже не завжди очевидна навіть досвідченим людям. Так само не виходить надійно відрізнити записаний IR-X від його captured version, коли гітара звучить соло. А от у міксі — інше відчуття. Допускаю, що це може бути placebo.

Коли гітара має сісти в мікс, стає цікавіше. Менше муті внизу, вона не тоне і менше лізе на вокал. Особливо це чути на double-tracked rhythm parts: вони сидять у своїй смузі і не розмазуються по міксі. З процесорами мені частіше доводилося підрізати EQ і прибирати резонанси. З IR-X результат одразу ближче до того, що мені потрібно.

Чому так? Не думаю, що це магія ламп. IR-X просто добре спроектований: він дає сигнал із правильним спектром, організованими harmonics і без зайвого низу/верху, який потім стає проблемою в міксі. Можливо, Quad Cortex із правильними налаштуваннями зробить те саме. Але IR-X швидко приводить туди без menu diving.

Соло-гітара — можливо placebo. Відчуття гри — не дуже. Посадка в мікс — більше схоже на хорошу інженерію, ніж на магію ламп.

Кому IR-X може не зайти

Для своїх задач IR-X працює добре, тому класичних претензій у мене до нього майже немає. Але це не універсальна коробка для всіх.

Якщо подобається довго будувати звук із тисячі налаштувань, зі scenes, virtual heads, cabinets, microphones, compressors і EQ, IR-X може здатися надто прямим. Тут інший workflow: ставиш ручки посередині, вмикаєш — і звук уже в потрібній зоні.

Якщо хочеться один пристрій, який замінить весь pedalboard, усі effects, усі amps і всі студійні routing options, краще дивитися в бік процесорів. IR-X — це ламповий преамп з IR section, а не повний modeler для всього.

IR-бібліотека

IR-X постачається з 12 Friedman cabinet IRs. Можна завантажувати свої, але stock IRs працюють дуже добре: після багатьох third-party варіантів усе одно хочеться повернутися до вбудованих.

Ось практична шпаргалка: який IR для чого. Це не офіційна класифікація Friedman, а особисте прочитання за відчуттям, описами і типовою поведінкою cabinets/speakers.

Якщо не хочеться читати всю таблицю, краще почати так:

- **6402 57 121 (MAIN)** — перша зупинка для класичного Friedman drive у записі.
- **V30 (MAIN)** — щільний сучасний rock і швидкий live-варіант.
- **GREEN** — прямий rock tone, який легко посадити в band mix.
- **DS112 57 1973** — clean tones, легкий edge of breakup і відкритіший blues character.
- **BLACK 57 160** — важчий rock, щільна середина і тепла окраска.

- EV12L 57121 — нейтральніше і ширше, коли не потрібен типовий Celestion color.

Назва	Опис	Профіль
6402 57 121 (MAIN)	Відомий bare-wood cabinet Дейва. Він прийшов від rock guitarist 70-х і вже тоді мав stripped-down вигляд. Резонансний і живий, з чотирма рідкісними 1990s 6402 Greenbacks. Цей cabinet був поруч із Dave's amp voicing work з ранніх часів. Знятий SM57 і R-121 для балансу між cut і body.	STUDIO OD DIST CLASSIC
V30 (MAIN)	Friedman 4x12: closed-back, Baltic birch, tongue-and-groove конструкція. Тугий низ, велика середина, збалансований верх. Celestion Vintage 30 давно став одним із reference points для modern guitar sound. У цьому cabinet є low-end thump і достатньо cut без зайвої різкості. Знятий одним SM57 через API преамп для прямого, punchy sound.	LIVE OD DIST AGGR MODERN
1984B V30 GB (MAIN)	Рідкісний UK 4x12 з епохи rock 80-х. Цей 1984B "Bass" cabinet має British Greenbacks зверху і V30s знизу. Speaker blend і mic balance дають великий sound: масивний низ і різкий верх.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
1960 GREEN 5757121	Класичний 1980s 1960B cabinet з 20-watt British Greenbacks. Має впізнаваний voice, який працює від 80s rock до modern rock tones. Знятий двома SM57s на двох speakers плюс R-121 для body. Проїшов через API preamps з невеликим EQ для presence.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
DS112 57 1973	Friedman Dirty Shirley 1x12 open-back з G12-50GL. Детальний верх, відкритіший bass/mid response. Хороший вибір для clean tones або bluesier feel. Знятий SM57 і Soyuz 1973 через API preamps.	STUDIO CLEAN EDGE OD CLASSIC
BLACK 57 160	Dave's vintage 4x12 з checkerboard grille cloth. Celestion G12H-30 "Black Back" 55 Hz 30 W speakers. Щільний і м'ясистий: добре для heavier rock, але достатньо теплий і для Strat-style tones. Знятий SM57 і ribbon M160.	STUDIO CLEAN OD DIST CLASSIC
GREEN	Friedman 4x12 з 16-ohm Celestion G12M-25 Greenback. Classic rock tonality, яка легко сідає в band mix. Знятий одним SM57 і API преамп для чистого, punchy sound.	LIVE CLEAN OD DIST CLASSIC
6402 57	Улюблений Dave Friedman bare-wood 4x12. Основний workshop cabinet, який рано використовувався для voicing його amplifiers. Чотири 6402 Greenback speakers. Знятий одним SM57 для прямого, punchy sound.	LIVE OD DIST CLASSIC

Назва	Опис	Профіль
65W 57121	Знятий з класичного 1960B cab. Vintage G12-65 з великою dust cap має fat, warm sound і твердий низ. Знятий комбінацією SM57 і R-121.	STUDIO CLEAN OD DIST CLASSIC
CREAM65 57121	Знятий з чистого 1980s UK 1960A 4x12 з новішим Celestion Creamback 65 W. Phase-aligned SM57 і R-121 на одному speaker. Збалансований tone з легким vintage lean.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE
EV12L 57121	Vintage EV12L за характером майже протилежний багатьом modern speakers, але добре тримає і balanced cleans, і dense rock/metal tones. SM57 і R-121 передають smoother response цього vintage 12-inch speaker у дуже великому closed-back 2x12.	STUDIO CLEAN DIST AGGR NEUTRAL
GREEN+V30 MIX 5757121	Одна з улюблених Friedman combinations: два Greenbacks і два V30s в одному 4x12. Blend цих speakers, з SM57 на кожному і R-121 на V30 для додаткового body.	STUDIO CLEAN OD DIST BRIDGE

Легенда profile tags

Use case

- LIVE — простіше, швидше і передбачуваніше для live; зазвичай пряміше і punchier
- STUDIO — більш "produced" і mix-ready; часто multi-mic або складніша texture

Gain range

- CLEAN — найкраще для clean tones
- EDGE — edge of breakup, легкий crunch на межі clean і overdrive
- OD — overdrive, rock distortion середньої щільності
- DIST — повний distortion
- AGGR — агресивніший, щільніший high-gain

Voice character

- CLASSIC — більш vintage, знайомий rock character
- BRIDGE — між classic і modern
- MODERN — сучасніший, щільний, focused character
- NEUTRAL — менш colored, менш "typically vintage"

Примітки

- Profile tags — не офіційна rating system, а практична інтерпретація.
- Поточна специфікація Friedman IR-X вказує 12 free Friedman IRs. Ця таблиця тримається в межах цього набору і не включає додаткові OwnHammer/editor-library options.

Часті запитання

Що таке Friedman IR-X?

<p>Friedman IR-X – це двоканальний ламповий guitar preamp із вбудованою power amp simulation, cabinet IRs, balanced output, effects loop і MIDI presets. Його можна використовувати замість традиційного amp для recording, live або pedalboard rig.</p>

Чим Friedman IR-X відрізняється від guitar processor?

<p>Guitar processor зазвичай моделює весь chain: amp, cabinet, microphones, effects і routing. IR-X працює інакше: gain і основна playing response йдуть від реального analog tube preamp, а digital section відповідає за power amp simulation, cabinet IRs і microphone/cabinet tone. Це не universal modeler, а tube preamp разом із digital cabinet section для direct recording або FOH.</p>

Friedman IR-X — це tube preamp чи digital simulator?

<p>І те, й інше, але в різних частинах signal path. До RETURN це analog tube preamp з двома channels. Після RETURN працює digital power amp simulation і cabinet IR section. Тому IR-X може бути tube preamp, direct recording rig або power amp sim plus cab sim для зовнішнього preamp.</p>

Чи можна підключити Friedman IR-X прямо в audio interface?

<p>Так. Використовуй BALANCED OUT з cabinet simulation. Типовий setup: guitar або pedals в IR-X, потім BALANCED OUT в audio interface і recording у DAW.</p>

Чи можна використовувати Friedman IR-X без amp?

<p>Так. IR-X розрахований на роботу без традиційної amp head і speaker cabinet: в interface, FOH, active monitor або headphones. Для passive guitar cabinet все одно потрібен power amp або amp effects-loop return.</p>

Чи можна підключити Friedman IR-X прямо до guitar cabinet?

<p>Ні, не прямо до passive cabinet. SEND і BALANCED OUT – це не power outputs. Якщо потрібен реальний cabinet, chain має бути таким: IR-X в amp return або external power amp, потім у cabinet.</p>

Чи можна використовувати Friedman IR-X тільки як IR loader?

<p>Так. Можна подати external preamp у RETURN і використовувати IR-X як power amp sim plus cab sim. Це зручно, якщо подобається інший preamp, але потрібні cabinet section і balanced output від IR-X.</p>

Чи можна використовувати Friedman IR-X як tube pedal?

<p>Так, якщо очікування правильні. У цій ролі він більше схожий на compact high-gain Marshall-ish tube preamp, ніж на нейтральний overdrive pedal. Його можна поставити в інший rig, якщо потрібен саме цей Friedman-style preamp voice.</p>

З яких Friedman IR-X IRs почати для driven guitar recording?

<p>Для швидкого старту варто спробувати 6402 57 121 (MAIN), V30 (MAIN), GREEN або BLACK 57 160. 6402 дає classic Friedman character, V30 тримає dense modern rock, GREEN легко сідає в rock mix, а BLACK 57 160 підходить для щільніших heavy-rock parts.</p>

Чи можна завантажити власні IRs у Friedman IR-X?

<p>Так. Власні WAV impulse responses можна завантажити через USB у Friedman Editor. Вбудовані IRs уже корисні, тому краще спочатку пройти їх, а вже потім міняти на third-party files.</p>

Скільки built-in IRs має Friedman IR-X?

<p>Поточна специфікація Friedman IR-X вказує 12 free Friedman cabinet IRs. У цій статті вони подані як практична шпаргалка: які підходять для clean tones, drive, heavy rhythm guitars, recording і live.</p>

Чи потрібен Friedman Editor?

<p>Так, для частини задач: loading і organizing IRs, managing presets, а також settings на кшталт PRESENCE і THUMP. Але базовий звук не вимагає глибокого editing: виставити hardware controls, вибрати IR і грати.</p>

Що таке IR у guitar tone?

IR означає impulse response. У цьому контексті це capture cabinet, speaker, microphone і mic position. Для guitar preamp IR критично важливий: без cabinet simulation distorted direct preamp signal зазвичай звучить різко і незавершено.

Що означають power amp sim і cab sim?

Power amp sim імітує частину поведінки power amp: presence, low-end push і feel вихідного каскаду. Cab sim імітує cabinet, speaker і microphone через IR. Разом вони перетворюють preamp signal на звук, який можна записувати напряму або відправляти у FOH.

Що таке SEND і RETURN на Friedman IR-X?

SEND – це output після tube preamp і перед cabinet section. RETURN – input перед power amp simulation і IR section. Між ними можна поставити effects, взяти preamp signal без cabinet або подати external preamp в IR-X.

Що роблять PRESENCE і THUMP?

PRESENCE впливає на upper-mid/treble projection і те, наскільки вперед відчувається guitar. THUMP додає low-frequency punch і weight, особливо для palm-muted riffs. Обидва параметри належать до поведінки power amp simulation.

Що означають edge of breakup, clean, OD і DIST?

Clean – без очевидного overdrive. Edge of breakup – межа між clean і light crunch, де звук починає ламатися залежно від pick attack. OD – overdrive середньої щільності. DIST – full distortion для rock і важчих guitar parts.

---

[1] Це не сирий guitar DI. Це сигнал після лампового преампа. Для класичного geamping усе одно краще писати окрему чисту DI-доріжку.

[2] SEND у IR-X — це не power output для пасивного cabinet. Пасивний guitar cabinet підключається тільки після power amp: наприклад, через amp return або окремий power amp.